

19.03.03

61a (משנה ד') → 62a (קמ"ל, סגיא, נמי סגיא, קמ"ל) (אבל לתרומה בחד נמי סגיא, קמ"ל)

1. ויאמר משה אליהם אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם את הירדן כל חלוצי למלחמה לפני ה' ונכבשה הארץ לפניכם ונתתם להם את ארץ הגלעד לאחיה: **ואם לא יעברו חלוצים אתכם ונאחזו בתוכם בארץ כנען:** במדבר לב, כט-ל

2. הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו: בראשית ד, ז

3. אז תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו לך והיית נקי מאלתי: בראשית כד, מא

4. **ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית משבעתי** זאת רק את בני לא תשב שמה: בראשית כד, ח

5. **אם בחקתי תלכו** ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם... ויקרא כו, ג

6. **ואם בחקתי תמאסו** ואם את משפטי תגועל נפשכם לבלתי עשות את כל מצותי להפרכם את בריתי... ויקרא כו, טו

7. **אם תאבו ושמעתם** טוב הארץ תאכלו: **ואם תמאנו ומריתם חרב תאכלו** כי פי יקח דבר: ישעיהו א, יט-כ

8. והשביע אתה הלהן ואמר אל האשה אם לא שכת איש אתך ואם לא שטית טמאה תחת אישך הנקי ממי המרים המאגרים האלה: במדבר ה, יט

9. **הוא יתחטא בו** ביום השלישי וביום השביעי **יטהר ואם לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא יטהר:** במדבר יט, יב

10. והזה הטוהר על הטמא **ביום השלישי וביום השביעי ויחטא ביום השביעי** וכבס בגדיו ורחץ במים וטהר בערב: במדבר יט, יט

I (rules for formulating conditions) משפטי התנאים: משנה ד'

- a ר"מ: all תנאים must follow model of (במדבר לב) – both consequences of fulfillment and of failure to fulfill – v. 1
- b רחב"ג: the consequences of failure needed to be mentioned there, **סד"א** they wouldn't even inherit the west bank
 - i counter: it could have just said **ונאחזו בתוכם**; the addition of **בארץ כנען** is superfluous → **תנאי כפול**
 - ii response: if it didn't mention **ארץ כנען**, **סד"א** that they would still get some of גלעד
 - 1 **תנאי כפול בארץ כנען** → **גלעד** is there to teach **בארץ כנען** means "wherever you are" – including in the back
 - 2 **Response:** רחב"ג compares it to father of 3 who gives sons A and B a field and C a field on condition that he pay X and, if he doesn't pay X, he will divide the rest of the estate with the brothers – the extra phrasing caused him to gain any portion of the estate (i.e. the doubled-condition was there to ensure he get a portion at all)
 - (a) Challenge: example isn't an analogue with his presentation in the משנה:
 - (i) **משנה**: without **ואם לא יעברו**, we would think that they wouldn't get land anywhere (either side)
 - (ii) **נענן**: without **ואם לא יעברו**, we would think they wouldn't get land in **נענן**
 1. answer: **משנה** was before **סד"א**'s response from **ונאחזו**; **ברייתא** was afterwards
- iii Arguments:
 - 1 v. 2 supports ר"מ
 - (a) Defense: without **ואם לא תיטיב**, **סד"א** there's neither reward nor punishment
 - 2 v. 3 support ר"מ
 - (a) Defense: without the phrase, **סד"א** if she wants but the family isn't willing, take her against their will
 - (b) Note: v. 4 covers opposite possibility – if they're willing but she isn't, don't take her forcefully
 - 3 vv. 5-6 support ר"מ
 - (a) Defense: without **ואם בחוקתי תמאסו**, **סד"א** there's neither blessing nor curse
 - 4 v. 7 supports ר"מ
 - (a) Defense: without **ואם תמאנו ומריתם**, **סד"א** there's neither good nor bad (that will befall you)
 - (b) Note: meaning of **חרב תאכלו**: food that destroys innards
 - 5 v. 8 supports רחב"ג (no explicit negation)
 - (a) Defense: read הנקי as חנקי
 - 6 v. 9 supports ר"מ
 - (a) Defense: without **ואם לא יתחטא**, **סד"א** the ideal is 3rd and 7th day, but either is sufficient – קמ"ל
 - 7 v. 10 is difficult (for everyone) – why repeat instructions of 3rd and 7th day?
 - (a) Answer: **סד"א** that **שלישי** (in v. 9) excludes 2nd day; **שביעי** excludes 6th – where you are diminishing days of קמ"ל – **ימי טהרה** – it would be fine – **קמ"ל** – however, if you performed on 3rd and 8th – extending **ימי טהרה** – it would be fine – **קמ"ל**
 - 8 v. 10 – **ביום השביעי** is again superfluous
 - (a) Answer: even for תרומה, entire process is indispensable